

CONGREGATIO DE CULTU DIVINO
ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Prot. N. 40/21

DEKRET
über die Eintragung der Feiern
des heiligen Gregor von Narek, Abt und Kirchenlehrer,
des heiligen Johannes De Avila, Priester und Kirchenlehrer,
und der heiligen Hildegard von Bingen, Jungfrau und Kirchenlehrerin,
in den Römischen Generalkalender

Heiligkeit verbindet sich mit einer Einsicht, welche die Erfahrung des Geheimnisses Jesu Christi ist, das mit dem Geheimnis der Kirche durch ein unlösliches Band verknüpft ist. Diese Verbindung zwischen der Heiligkeit und der Einsicht ins Göttliche und Menschliche zugleich leuchtet in besonderer Weise in denen auf, die mit dem Titel eines Kirchenlehrers oder einer Kirchenlehrerin ausgezeichnet wurden. Denn die Weisheit, die diesen Männern und Frauen eigen ist, betrifft nicht nur sie, wurden sie doch, indem sie Jünger der göttlichen Weisheit wurden, auch Lehrer der Weisheit für die ganze kirchliche Gemeinschaft. Auf dieser Grundlage werden die heiligen Kirchenlehrer und Kirchenlehrerinnen in den Römischen Generalkalender eingetragen.

In Anbetracht der jüngst erfolgten Erklärungen durch die der Titel eines Kirchenlehrers bedeutenden Heiligen des Westens und des Ostens verliehen wurde, hat Papst FRANZISKUS entschieden, die folgenden Feiern als nicht gebotene Gedenktage in den Römischen Kalender einzufügen:

den des hl Gregor von Narek, Abt und Kirchenlehrer, am 27. Februar,
den des hl. Johannes De Avila, Priester und Kirchenlehrer am 10. Mai,
den der hl. Hildegard von Bingen, Jungfrau und Kirchenlehrerin, am 17. September.

Die neuen Gedenktage sind also in alle Kalender und liturgischen Bücher für die Feier der Messe und des Stundengebets einzufügen. Die zu verwendenden liturgischen Texte sind diesem Dekret beigelegt. Es obliegt den Bischofskonferenzen, sie zu übersetzen, die Übersetzungen zu approbieren und nach der Bestätigung durch dieses Dikasterium herauszugeben.

Ungeachtet gegenteiliger Bestimmungen.

Aus der Kongregation für den Gottesdienst und die Sakramentenordnung, den 25. Januar 2021, Fest der Bekehrung des Apostels Paulus

Robert Card. Sarah
Präfekt

Arthur Roche
Erzbischof Sekretär

**Additiones in Libris liturgicis Ritus Romani
de memoria ad libitum sancti Gregorii Narecensis, abbatis et Ecclesiæ doctoris**

IN CALENDARIUM ROMANUM GENERALEM

FEBRUARIUS

27 S. Gregorii Narecensis, abbatis et Ecclesiæ doctoris

IN MISSALE ROMANUM

Die 27 februarii

S. Gregorii Narecensis, abbatis et Ecclesiæ doctoris

De Communi doctorum Ecclesiæ (p. 943), vel sanctorum: pro abbate (p. 958).

COLLECTA

Omnípotens sempitérne Deus,
qui sanctum Gregóriū, magístrum et decus Arméní pópuli,
mýstica doctrína imbúere dignátus es,
concéde nobis, ipso docénte,
artem tecum loquéndi apprehéndere
vitámque nostram Ecclésiæ sacraméntis constánter fulcíre.
Per Dóminum.

IN ORDINEM LECTIONUM MISSÆ

Die 27 februarii

536bis S. Gregorii Narecensis, abbatis et Ecclesiæ doctoris

De Communi doctorum Ecclesiæ, vel sanctorum [pro religiosis].

LECTIO I	Sap 7, 7-10. 15.16, n. 725, 2.
PS. RESP.	Ps 36, 3-4. 5-6. 30-31, n. 727, 2.
ALLELUIA	Io 6, 63c. 68c, n. 729, 3.
EVANG.	Mt 7, 21-29, n. 730, 2.

IN LITURGIAM HORARUM

Die 27 februarii

S. GREGORII NARECENSIS
ABBATIS ET ECCLESIAE DOCTORIS

Pro commemoratione

Natus anno circiter 950 in historica Armenia regione Andzevatsik, in familia litterarum cultrice adolevit. Iuvenis monasterium Narecense, quod Anania, matris eius consobrinus, abbas regebat, ingressus est. In inclita schola monasterii versatus est ac ibi totam vitam suam, amore erga Virginem Mariam inflammata, uti presbyter et abbas exegit, sanctitatis et mysticae experientiae fastigium attingens atque suam doctrinam variis in theologicis mysticisque operibus demonstrans. Anno 1003 praeclarum Librum Lamentationum exaravit et post circiter annos duos quievit.

Ad Officium lectionis

LECTIO

Ex Libro Lamentationum sancti Gregorii Narecensis abbatis et Ecclesiae doctoris
(Oratio 70, III-IV: SCh 78, 369-370)

Ad te confugiam, Christe

Quandóquidem virtus hóminum quoad salutem existimáta et circumscripta est, atque ádeo osténsus est quod illi in misericórdiis tuis, beneficiórum Auctor, versáti sunt; a te, Omnípotens, roboráti sunt; a te, Defénsor, cui ómnia possibília, vocáti dimissique sunt; indulgéntia tua, Liberátor, gavísi sunt; a te, ad nullum morbum proclívi, o Incorrúpte, vivificáti et a te Instaurátore illumináti sunt; quamóbrem, sciens quid sit mea humana nátura, ad te confúgiam, Christe, Fili Dei vivéntis, in toto Benedíctum.

Prætérea, mentiónem hic faciéndó senténtiae ad hanc precem aptae, quod ántea scripsi étiam iustificátur: *incidémus in manus Dómini et non in manus hóminum; secúndum enim magnítudinem ipsíus, sic et misericórdia illíus.*

Nam non stúdeo in hoc meo libro Lamentationum méritum minúere illórum qui salutem impetrant, quia sine mérita impossibile est Deum adíre.

Sed ego Nomen Salvatóris glorífico atque grátiam eius, ómnibus diréctam, laudo et verbis meis profíteor ómnibus illis, qui per bonam vitam in magnum honórem ascenderunt, semper opus fúisse misericórdiae tuae remédium.

Quia tu es Vita, tu Salus, tu Valetúdo, tu Immortálitás, tu Beatitúdo, tu Illuminátio!

Quiétem mihi concéde a peccatórum meórum tædio, ita ut et tu quiéscere a pláctu instantiisque meis importúnis, quæ constánter te efflágitant, o Iudex meus, váleas.

Quia nulla re gaudes nisi de hóminum salute, o in sæcula Benedícte. Amen.

RESPONSORIUM

Ps 33 (34), 6. 23; 1 Petr 5, 9

R/. Accédite ad Deum et illuminámini, et fácies vestrae non confundéntur. *
Rédimet Dóminus ánimas servórum suórum, et non delínquent omnes qui sperant in eo.

V/. Sectámini iustítiam, fidem, caritátem et pacem. * Rédimet.

Ad Laudes matutinas

Ant. Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, et qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpétuas æternitátes.

Oratio

Omnípotens sempitérne Deus, qui sanctum Gregórium, magístrum et decus Arméni pópuli, mýstica doctrína imbúere dignátus es, concéde nobis, ipso docénte, artem tecum loquéndi apprehéndere vitámque nostram Ecclésiæ sacraméntis constánter fulcíre. Per Dóminum.

Ad Vesperas

Ant. O doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, sancte Gregóri, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

IN MARTYROLOGIUM ROMANUM

Addi debet ad diem 27 februaríi primo loco elogium quod sequitur:

In monastério Narecénsi in Arménia, sancti Gregórii, abbátis, doctóris Armenórum et Ecclésiæ, doctrína, scriptis ac mýstica sciéntia illústris.

**Additiones in Libris liturgicis Ritus Romani
de memoria ad libitum sancti Ioannis De Avila, presbyteri et Ecclesiæ doctoris**

IN CALENDARIUM ROMANUM GENERALEM

MAIUS

10 *S. Ioannis De Avila, presbyteri et Ecclesiæ doctoris*

IN MISSALE ROMANUM

Die 10 maii

S. Ioannis De Avila, presbyteri et Ecclesiæ doctoris

De Communi pastorum: pro uno pastore (p. 933), vel de Communi doctorum Ecclesiæ (p. 943).

COLLECTA

Deus, qui sanctum Ioánnem De Avila
clero populóque tuo magístrum præstantíssimum dedísti
ob sanctitátem et sedulitátem vitæ,
præsta, quæsumus, ut nostris étiam tempóribus
Ecclesiá sanctitáte augéscat
propter óptimam tuórum ministrórum sedulitátem.
Per Dóminum.

IN ORDINEM LECTIONUM MISSÆ

Die 10 maii

561bis S. Ioannis De Avila, presbyteri et Ecclesiæ doctoris

De Communi pastorum vel doctorum Ecclesiæ.

LECTIO I	Act 13 , 46-49, n. 720, 1.
PS. RESP.	Ps 22 , 1b-3. 4. 5. 6, n. 721, 2.
ALLELUIA	Mt 5 , 16, n. 729, 1.
EVANG.	Mt 5 , 13-19, n. 730, 1.

IN LITURGIAM HORARUM

Die 10 maii

S. IOANNIS DE AVILA,
PRESBYTERI ET ECCLESIAE DOCTORIS

Almodovarii de Campo, in Hispania, anno circiter 1500 ortus est. Sacerdotio auctus, cunctam Bæticam regionem, Christum prædicans, pererravit. Per multis scriptis naturam et magnum momentum Concilii Tridentini, cuius instaurationis vox fuit insignis, presbyteris demonstravit. Hæreticæ pravitatis iniuste suspicatus, nec examen neque carcerem fugit, catholicam doctrinam ferventius enarrans. Montaniolæ, in diœcesi Cordubensi, ultimis annis abditus, die 10 maii 1569 in Domino quievit.

De Communi pastorum: pro presbyteris, vel doctorum Ecclesiæ.

Ad Officium lectionis

LECTIO ALTERA

Ex Scriptis sancti Ioannis De Avila presbyteri et Ecclesiæ doctoris
(Tractatus de amore Dei erga nos, 1. 2. 4: Madrid 2004)

*Caritas Christi,
vultus eius ad Patrem semper conversus*

Fons, qui magis cor nostrum ad caritatem Dei allicit, conspectus est altissimæ caritatis, qua ipse pro nobis flagravit et, cum ipso, Filius eius valde benedictus Dominus noster. Hoc, magis quam beneficia, cor ad amandum allicit, cum alius benefactor ipsi det quod possidet, amans autem seipsum offerat cum omnibus quæ possidet, nec aliud ei offerendum supersit.

Inspiciamus nunc, igitur, Domine, an nos diligatis et, si non diligatis, quanta caritas vestra sit erga nos.

Paréntes ádmodum amant filios, sed amatisne forte nos tamquam pater? Sinum cordis vestri, Deus meus, ipsi non sumus ingrési, ut hæc ómnia inspicere valerémus; Unigénitus vester, autem, qui ex illo sinu descendit, eorúndem tulit signa et nos mandávit, ut ob infinítam caritátem, qua nos amabátis, Patrem vos nuncuparémus, quia sicuti bonus es tantum propter supereminéntiam domínicæ tuæ benignitátis, item tu solus es Pater atque sic es tanta facis, ut coram viscéribus paternitátis tuæ nemo sit, qui pari voce váleat nuncupári.

Et si adhuc tantæ huic caritati diffidis, ómnia inspice beneficia, quæ Deus tibi concessit, quia ómnia ipsius caritátis pignora ac testimónia sunt. Ratióne subduce quot sint ómnia hæc beneficia et vidébis quæcúmque sunt in cælis et in terra, sicut et univérssa ossa et órgana sensus in córpore tuo et singulas horas et spátia témporis vitæ tuæ ómnia esse beneficia Dómini. Inspice étiam quot bona consília accepísti et bona quæ in hac vita possedísti, necnon perícula quæ in hac vita effugísti atque morbos et cædes quibus córripi potuístes, nisi ipse liberáverit te: quæ ómnia caritátis tuæ perspícua sunt signa. Ac demum ad omnem hunc mundum óculos convérte, qui pro solo bono tuo creátus est et una cum ómnibus creatúris in ipso conténtis caritátem significat enarrátque et tecum partícipat.

Et videamus nunc etiam quanta Filius hic ab ipso nobis datus exarsisset caritate. Lingua non est quae digna id sit eloqui! Ignari atque inscii quidam hanc caritatem adhuc non sentiunt, quae, eorundem sententia, ex amati perfectione procedit.

Caritas autem Christi non e perfectione nobis insita oritur, sed ex eo, quod ipse possidet, vultus scilicet ad Patrem semper conversus.

RESPONSORIUM

Cf. Eph 3, 18-19; Io 3, 16

R/. Valeatis scire supereminentem scientiae caritatem Christi, * Ut impleamini in omnem plenitudinem Dei, alleluia.

V/. Sic enim dilexit Deus mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam aeternam: * Ut impleamini.

Oratio

Deus, qui sanctum Ioannem De Avila clero populoque tuo magistrum praestantissimum dedisti ob sanctitatem et sedulitatem vitae, praesta, quaesumus, ut nostris etiam temporibus Ecclesia sanctitate augescat propter optimam tuorum ministrorum sedulitatem. Per Dominum.

IN MARTYROLOGIUM ROMANUM

Addi debet ad diem 10 maii primo loco elogium quod sequitur:

Montiliae in Vandalicia Hispaniae provincia, sancti Ioannis De Avila, presbyteri et Ecclesiae doctoris, qui cunctam Baeticam regionem Christum praedicans pererravit et, iniuste de haeresi suspicatus, in carcerem trusus est, ubi praecipuam doctrinae suae spiritualis partem scripsit.

**Additiones in Libris liturgicis Ritus Romani
de memoria ad libitum sanctæ Hildegardis Bingensis, virginis et Ecclesiæ doctoris**

IN CALENDARIUM ROMANUM GENERALEM

SEPTEMBRIS

17 *S. Hildegardis Bingensis, virginis et Ecclesiæ doctoris*

IN MISSALE ROMANUM

Die 17 septembris

S. Hildegardis Bingensis, virginis et Ecclesiæ doctoris

De Communi virginum: pro una virgine (p. 947), vel de Communi sanctorum: pro moniali (p. 960).

COLLECTA

Deus, fons vitæ,
qui sanctam Hildegårdem, vírginem,
prophético spíritu imbuísti,
fac nos, quæsumus, eius exémplo et intercessióne,
vias tuas scire et in huius sæculi calígine
lucis tuæ claritatem cognóscere.
Per Dóminum.

IN ORDINEM LECTIONUM MISSÆ

Die 17 septembris

641bis S. Hildegardis Bingensis, virginis et Ecclesiæ doctoris

De Communi virginum vel sanctarum [pro religiosis].

LECTIO I	Cant 8 , 6-7, n. 731, 1.
PS. RESP.	Ps 44 , 11-12. 14-15. 16-17, n. 733, 1.
ALLELUIA	Mt 5 , 8, n. 741, 3.
EVANG.	Mt 25 , 1-13, n. 742, 11.

IN LITURGIAM HORARUM

Die 17 septembris

S. HILDEGARDIS BINGENSIS, VIRGINIS ET ECCLESIAE DOCTORIS

Bermesheimii, in Germania, anno 1098 orta est, et anno 1115 apud abbatiam Benedictinam Montis Sancti Disibodi, religiosam professionem nuncupavit. Anno circiter 1150 monasterium Montis Sancti Ruperti, prope Bingium, fundavit et uti abbatissa rexit. Scientiis naturalibus et arte musica perita, ita in plurimis scriptis revelationem, quam mystica contemplatione experta erat, clero et populo pie exposuit, opera pœnitentiæ prædicavit et errores contra doctrinam confutavit, ut etiam principes et Romani Pontifices consilium eius sollicite exquirerent. Morbo affecta, obiit anno 1179.

De Communi virginum: pro una virgine, vel sanctarum mulierum: pro religiosis.

Ad Officium lectionis

LECTIO ALTERA

Ex Epistolis sanctæ Hildegardis virginis et Ecclesiæ doctôris

(Ep. LII: Wernerio de Kirchheim, cum ceteris societatis suæ fratribus: PL 197, 269-271)

Ecclesiæ imago

In lecto ægritudinis diu iacens, anno dominicæ incarnationis millésimo centésimo septuagésimo, vidi vígilans corpore et ánimo, pulcherrimam imáginem, muliebrem formam habéntem, quæ electíssima in suavitate et caríssima in delíciis tantæ pulchritúdinis erat, ut eam humána mens nequáquam comprehendere valéret, et cuius statúra a terra usque ad cælum pertingebat.

Facies quoque ipsius máxima claritate effúlsit et óculus eius in cælum aspéxit. Candidíssima étiam veste ex albo sérico induebátur et pállio pretiosíssimis lapídibus, scílicet smarágdo, sapphíro, baccis quoque et margarítis ornáto circumdabátur, calceaménta ex onýchino circa pedes habens. Sed fácies eius púlvere aspérsa erat et vestis in dextero látere scissa fúerat atque pállium eius elegántem pulchritúdinem suam amíserat et calceaménta ipsius denigráta erant.

Et ipsa voce magna et lúgubri in altitúdinem cæli clamábat, dicens: «Audi, cælum, quod fácies mea sordidáta est; et, terra, luge, quod vestis mea scissa est; et, abýsse, contremísce, quod calceaménta mea denigráta sunt. Et íterum dicébat: Ego in corde Patris látui, quóusque Fílius hóminis, qui in virginitáte concéptus et natus est, sánguinem suum fudit, qui étiam cum eódem ságuine me sibi desponsávit et dotávit».

Fixúra namque vúlnerum sponsi mei recens et apérta est, quándiu vúlnera peccatórum hóminum patébunt. Hæc éadem vúlnera Christi sacerdótes, qui me cándidam fácere et mihi in candóre servíre debérent, in nímia avarítia sua de Ecclesiis ad Ecclesias discurréntes contáminant. Vestem quoque meam per hoc scindunt quóniam prævaricatóres legis et Evangélii ac sacerdótii sui sunt et pállium meum in hoc offúscant, quia præcépta, quæ in eis institúta sunt, per ómnia négligunt, nec ea in abstinentia velut in smarágdo, nec in largitióne eleemosynárum velut in sapphíro, nec in áliis bonis et iustis opéribus (quibus Deus velut áliis genéribus gemmárum honorátur) bona voluntate et

perfécto ópere complent. Sed et calceaménta mea supérius denigrántur, quóniam ipsi nec recta scílicet, nec dura et áspera iustítiae itínera habent, nec bona exémpa súbditis suis præbent, cum tamen subtus in calceaméntis meis quasi in secréto meo candórem veritátis in alíquibus hábeam.

Et audívi vocem de cælo dicéntem: «Imágo hæc Ecclésiám demónstrat. Quapróter tu, o homo, qui ista vides et audis plangéntia verba, hæc sacerdótibus qui ad regéndum et docéndum pópulum Dei constitúti et ordináti sunt profer, quibus cum apóstolis dictum est: *Ite in orbem univérsum, et prædicáte Evangélium omni creatúræ*».

RESPONSORIUM

Dan 2, 21-22; 1 Cor 12, 11

R/. Dóminus dat sapiéntiam sapiéntibus et sciéntiam intellegéntibus disciplínam;

* Ipse revelat profúnda et abscondita et lux cum eo inhábitat.

V/. Hæc ómnia operátur unus et idem Spíritus, dívidens singulis prout vult. *** Ipse** révelat.

Oratio

Deus, fons vitæ, qui sanctam Hildegárdem, víginem, prophético spírítu imbuísti, fac nos, quæsumus, eius exémplo et intercessióne, vías tuas scire et in huius sáeculi calígene lucis tuæ claritátem cognóscere. Per Dóminum.

IN MARTYROLOGIUM ROMANUM

Addi debet ad diem 17 septembris secundo loco elogium quod sequitur:

In monastério Montis Sanctis Rupérti prope Bíngium in Hássia, sanctæ Hildegárdis, víginis et Ecclésiæ doctóris, quæ, sciéntia rerum natúræ et medicínæ necnon arte música períta, quam mýstica contemplatióne expérta erat, pie in libris expósuit ac descripsit.

